

Ons kenmerk : 397652

Onderwerp : Reactie op advies ASD VHL - Datum : 3 mei 2022
Handhavingsbeleid zorgfraude
WMO-Jeugd

Geachte Adviesraad Sociaal Domein,

Hartelijk dank voor uw uitgebrachte advies op de uitvraag over het regionale Handhavingsbeleid zorgfraude Wmo en Jeugd. Fijn te lezen dat u positief adviseert.

U had wel nog een aantal vragen. Een deel daarvan is mondeling met u doorgenomen op 15 april 2022. Hieronder vindt u de antwoorden en het verslag, ingedeeld per onderwerp. Hierbij wordt eerst ingegaan op de vragen over het Handhavingsbeleid en vervolgens ook op de overige vragen/ zorgen die u heeft met betrekking tot de regionale pilot zorgfraude.

Handhavingsbeleid zorgfraude

In het Handhavingsbeleid Lekstroomgemeenten aanpak beheersing zorgfraude is de aanpak toezicht en handhaving op rechtmatigheid in het sociaal domein voor de Wmo 2015 en de Jeugdwet beschreven. Dit handhavingsbeleid heeft betrekking op de rechtmatigheidseisen die bij of krachtens de wet zijn gesteld aan de voorzieningen en is een verdere uitwerking van verordeningen met betrekking tot Wmo en jeugdhulp.

Dit beleid wordt vervolgens verder uitgewerkt. Hiervan zijn de DPIA en de Procesbeschrijving voorbeelden van, evenals het Controleplan dat nog uitgewerkt moet worden.

Hieronder vindt u een korte toelichting op de drie stukken:

Data Protection Impact Assessment (DPIA)

Als onderdeel van het handhavingsbeleid is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd om de aanwezige risico's met betrekking tot privacy te kunnen beheersen en om aan te tonen dat wordt voldaan aan de AVG. Als onderdeel van de DPIA worden de aanwezige risico's in kaart gebracht en wordt beschreven op welke wijze opvolging wordt gegeven aan deze risico's. Bij het opstellen van de DPIA zijn de Privacy Officer en de Functionaris Gegevensbescherming betrokken. De Functionaris Gegevensbescherming valideert de uitgevoerde DPIA. Zoals ook toegelicht heeft het document o.a. aandacht voor:

- welke gegevens uitgevraagd mogen worden
- hoe lang gegevens mogen worden opgeslagen

- de risico's die in kaart zijn gebracht en de beheersmaatregelen die er tegenover zijn gezet
- gebruik van het IKZ
- controle mogelijkheden van de Functionaris Gegevensbeheer

Vragen met betrekking tot de privacy en verwerking van persoonsgegevens kunt u terugvinden in de DPIA.

Controleplan

Een verdere uitwerking van het handhavingsbeleid vindt plaats in de vorm van het controleplan. Het controleplan is specifiek van toepassing op aanbieders die in het kader van de Wmo 2015 en de Jeugdwet zorg in natura leveren aan de inwoners van de Lekstroomgemeenten. Uitgangspunt van de controleaanpak is de algemene risicoanalyse. Op basis van de uitkomsten van deze risicoanalyse kan de gemeente besluiten om een controle of een fraudeonderzoek uit te voeren. Het opstellen van het controleplan is op dit moment onderhanden.

Procesbeschrijving toezicht rechtmatigheid

Voor het juist en tijdig ontvangen, beoordelen, opvolgen en afhandelen van een vermoeden van fraude door de toezichthouders is een procesbeschrijving opgesteld. Per processtap wordt aangegeven wie welke taken heeft en welke (template) documenten en IT-applicaties daarvoor worden gebruikt. In deze procesbeschrijving wordt de vertaalslag gemaakt vanuit wet- en regelgeving naar handvatten bij het uitvoeren van het hoofdproces toezicht rechtmatigheid Wmo 2015 en Jeugdwet. Het proces start bij de ontvangst van een signaal en eindigt met het advies van de toezichthouder op basis waarvan besluitvorming plaatsvindt. Dit document biedt tevens een kader aan de hand waarvan een interne of externe controle c.q. audit kan worden uitgevoerd. Zoals ook toegelicht heeft het document o.a. aandacht voor:

- 4-ogen principe, door een collega toezichthouder of juridisch adviseur
- Waarborgen voor het behouden van een brede, mensgerichte blik en ter voorkoming van 'cowboy'-gedrag

Een aantal vragen is niet tijdens het gesprek aan de orde gekomen, vandaar dat die hieronder worden toegelicht:

Proces

- Er zijn 3 toezichthouder(s) die onderdeel uitmaken van de afdeling Toezicht Veiligheid en Leefbaarheid van de gemeente Nieuwegein. De toezichthouders zijn ook in dienst van de gemeente Nieuwegein en de uitvoering van de pilot aanpak zorgfraude vindt ook plaats vanuit deze afdeling van de gemeente Nieuwegein. De toezichthouders zijn officieel benoemd en hebben voor iedere gemeente een legitimatiebewijs.
- Werkwijze: preventie, controle, onderzoek, goede afspraken (met als uitgangspunt verordeningen en contracten), evalueren
- Communicatieplan is in de maak. Als onderdeel van de communicatie wordt ook een informatiefolder opgesteld voor de inwoner die zorg ontvangt. Informatie en rechten en plichten staan opgenomen in de beschikkingen voor inwoners en in de contracten met zorgaanbieders
- Middels de jaarrapportage zal er een verantwoording plaatsvinden

Maatwerk

- Als onderdeel van de pilot aanpak zorgfraude bewegen de Lekstroomgemeenten van een repressieve aanpak naar pro-actieve aanpak met als doel om onrechtmatig gebruik van voorzieningen zoveel mogelijk te voorkomen of vroegtijdig te detecteren. De uitvoering hiervan vindt plaats op basis van een risico gestuurde aanpak. Mogelijk dat in de toekomst ook gebruikt zal worden gemaakt van een

datagedreven aanpak, maar daarvoor is het nu nog te vroeg. Indien dit het geval is, zal ook hiervoor een DPIA worden uitgevoerd.

- Indien onvolkomenheden geconstateerd worden die niet hersteld worden, dan kan dat consequenties hebben voor zowel een zorgaanbieder als een inwoner. Hierbij is de prioriteit dat de inwoner de benodigde zorg ontvangt. Bij het nemen van maatregelen wordt daarom altijd gekeken naar de menselijke maat. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat inwoners verder in de problemen komen.
- Uitgangspositie is: proportionaliteit en subsidiariteit van de maatregelen, zie p. 9 van het Handhavingsbeleid

Voorstellen Rekenkamer

- Doelen, middelen en evaluatiemomenten zijn vastgelegd in het handhavingsbeleid
- Het beleid is integraal: zo is er aandacht voor kwaliteitstoezicht van de GGD, voor het aanhaken op inkooptrajecten en de werkwijze van de Sociale Teams
- Werkinstructies (zie procesbeschrijving) zijn opgesteld en de verordening Wmo en Jeugd zijn actueel
- Lokale uitgangspositie is er nog niet. De eindevaluatie van de regionale pilot zorgfraude zal hier een eerste beeld van kunnen geven

VNG protocollen

- De VNG heeft een pagina beschikbaar met de belangrijkste documenten m.b.t de aanpak zorgfraude. <https://vng.nl/artikelen/documenten-aanpak-zorgfraude>
- Vanuit de VNG zijn er protocollen opgesteld zoals Wmo-protocol-huisbezoeken (incl. sjabloon toestemming huisbezoek)

Bevoegdheden

- Bevoegdheden zijn opgenomen in Hoofdstuk 1.3 als ook in bijlage 2 van het handhavingsbeleid
- Relatie met betrekking tot Participatie-wet: de fulltime toezichthouder voor alle 5 de Lekstroomgemeenten houdt zich alleen bezig met rechtmatigheidsonderzoeken Jeugdwet en WMO. De twee ondersteunende toezichthouders houden zich ook met andere onderzoeken bezig, zoals de Participatiewet. De toezichthouders zijn zich bewust van hun bevoegdheden. Toegang tot de verschillende systemen wordt gelogd zodat hier controle op kan plaatsvinden. De Functionaris Gegevensbescherming is bevoegd een controle uit te voeren op de werkwijze m.b.t. de gegevensverwerking. Daarnaast kan een interne of externe audit worden uitgevoerd op het werkproces van de toezichthouder. Als onderdeel van het werkproces zijn waarborgen ingebouwd in de vorm van een beoordeling door een college toezichthouder en een juridisch adviseur.

Wij hopen uw vragen hiermee voldoende te hebben beantwoord.

Zorgen met betrekking tot de regionale pilot zorgfraude

Los van het Handhavingsbeleid heeft u als adviesraad uw zorgen geuit over de juridische afbakening van de werkvelden Wmo/ Jeugd/ Participatie-wet, zoals die nu in de pilot zijn belegd. Deze zorgen zijn reëel. Daarom zijn er duidelijke processen beschreven en zijn er waarborgen ingevoerd om mogelijke risico's in te perken. De risico's kunnen echter niet volledig afgedekt worden. Vandaar dat er zowel systeemtechnisch als procedureel controle en evaluatiemomenten zijn ingebouwd om voor een correcte manier van werken te zorgen en fouten en misstanden achterhaald kunnen worden. Voorop stellend dat er uitgegaan wordt van de professionaliteit van de medewerkers die in dit gehele traject deelnemen.

Ook heeft u uw zorgen geuit over de verwachte resultaten en het aandeel daarin voor zorgaanbieders. De gehele pilot richt zich met name op de aanpak van zorgaanbieders. Er wordt daarin integraal gewerkt dus ook vanuit kwaliteit en de accounthoudergesprekken. Daarnaast is er aandacht in de preventie bij het opstellen van de contracten met de

zorgaanbieders. Het controleplan dat in de maak is, staat ook in het teken van de zorgaanbieders. Worden er bijvoorbeeld afwijkingen gevonden dan wordt de zorgaanbieder gevraagd naar een uitleg.

Komen er echter signalen vanuit Pgb-aanbieders dan worden ook die serieus genomen en opgepakt.

Ook inwoners kunnen hun signalen doorgeven via het Meldpunt zorgfraude, zoals op de website van de gemeente wordt uitgelegd.

In alle gevallen is er oog van de menselijke maat en staat het zorgbelang van de inwoner voorop.

Als laatste punt gaf u aan zorgen te hebben over de informatie richting de inwoners. Binnen de pilot wordt er gewerkt aan een communicatieplan, zodat de inwoners in duidelijke taal weten waar ze aan toe zijn.

Tot slot

Juridisch en AVG-technisch zijn vele zaken uitgezocht en opgenomen in de procesbeschrijving en in de DPIA en straks in het Controleplan. Bij de evaluatie aan het eind van de pilot, maar sowieso ook via de jaarrapportages, zal bekeken moeten worden of hetgeen nu geformuleerd is afdoende is, of dat er zaken aangescherpt dienen te worden. Dit is inherent aan een pilot.

Graag willen we u bedanken voor de prettige samenwerking en uw kritische blik. Dit zet aan tot nadenken en houdt ons scherp om te komen tot een zo volledig mogelijk beleid.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de loco-secretaris,

de loco-burgemeester,

S.N.J. (Stefan) Vreeburg

M.F.M. (Marcel) Verweij

